

Ik ben moede geworden die te dragen. En zoo moeten wij vandaag zeggen: de Heere haat deze wereld van beschouwingen, van visies, van meeningen, deze wereld van oecumenische gesprekken, van eenheidsgeboden en eenheidswerken, omdat men de concrete daad van gehoorzaamheid niet meer doet, en niet heeft voor het Woord der Schrift, dat gehoorzamen beter is dan offerande, door namelijk den weg op te gaan, dien Hij heeft aangewezen om de kerk te zoeken, die er is — als een wonder van Zijn verkiezing — om haar eenheid te onderhouden, die er is — de doctrina met haar gezag uit de hemelen — om haar merkteekenen te vertoonen, die er zijn — waar het Woord des Konings is aldaar is heerschappij — om in één woord KERK te zijn naar Zijn bevel — en in alle vergaderingswerk de ecclesia universalis te vertoonen, de stad Gods, die van boven is, en die straks de geheele wereld vervullen zal, de stad Gods, die Hij zoo zeer bemint, wijl Hij haar Zelf gemaakt heeft en verkoren.

En laten wij beven voor den Heere, Die ons heeft geroepen met een hemelsche roeping, en voor den Koning, Die ons vergadert onder Zijn volstrekt gezag, en ons bekeeren van „meningen, visies, beschouwingen”, en wederom de Kerk belijden met de absolute geloofstaal van de belijdenis, en alzoo de ecclesia universalis zoeken, en blijven zoeken: Jeruzalem, dat ik bemin, wij treden Uwe poorten in. En laten wij in deze wereld van de valsche profetie profeteeren van de Kerk, die er is, en ons vereenigen met elke op Gods onfeilbaar Woord gegronde vergadering van ware christgelooften, opdat Hij, wederkomende, ons mag vinden gehoorzaam in dit ééne — het zoeken, in allen vergaderingsarbeid, van de katholieke of algemeene Kerk, bewarende de doctrina universalis met al de heiligen, en gemeenschap stichtende met al de broeders. En laten wij zoo in de wereld uitgaan, in een wereld, die haar „mené, mené, tekél upharsin” reeds op haar muren heeft geschreven gekregen, om mee te vergaderen met Hem, den eeuwigen Koning, Die triumfeeren zal in het vergaderen van Zijn Kerk, en haar ook uit de laatste branding redden zal, omdat Hij de heiligen doet volharderen. Daarbij volhardende in het gebed: Regeer ons alzoo door Uw Woord en Geest, opdat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen.

Halleluja, er is een ecclesia universalis. Haar eenheid hebben wij onderhouden in dezen kerkelijken strijd, en haar merkteekenen mogen wij weer vertoonen door de genade Gods, en haar glorie mogen wij weer uitdragen in deze wereld. Daarom: Versterk hetgeen Gij hebt gewrocht, en laat Uw hulp door ons verzoekt voortaan Uw volk verhoogen!

Ik heb gezegd.

Ademloos werd geluisterd.

Dit was voor velen een hoogtepunt van den dag! Even bij den aanvang enkele lijnen aangegeven en dan langzamerhand al forscher en breeder bouw van betoog met telkens dieper borende analyse! Dit spreken, deze vervaarlijke, profetische taal legt een beklemming, sleept mee, is adembenemend, omdat men de realiteit van de Kerk ziet, vlak bij, gebracht door het in de belijdenis der Kerk uitgesproken woord van God!

Als een nieuw lied klinkt Psalm 87 uit aller hart.

## in de tent

In de groote, groene tent zwaaid de Van Dijk den scepter; hanteerde de Van Dijk den dirigeerstok; leidde de Van Dijk de kudde; was de Van Dijk de voorganger; had de Van Dijk de leiding; voerde de Van Dijk het hoogste woord — ja, hoe moet men nu eigenlijk precies onder woorden brengen wat de Van Dijk in een vergadering uitvoert als hij daar baas is?

We zullen daarom maar kort en goed zeggen: in de tent had de Van Dijk steeds het eerste en het hoogste en het laatste woord.

Voor wie er geweest zijn zegt dat alles.

Voor wie hem kennen zegt dit, dat het er goed was, echt goed!

Nadat gezongen was Ps. 68:10, gelezen Esther 9:19-28, ging de Van Dijk voor in gebed.

Voor zijn openingsrede — zie zoo iets doet alleen hij — hield de Van Dijk een openingsrede van zijn openingsrede. Mannenbroeders en zusters, zoo ving hij aan, gevoelt wel, dat dit iets heel bijzonders is, dat ge in een tent moogt zitten. Wat is het móóóó, dat bij een verdubbelde Nieuwe Kerk, die de menigte niet kon bevatten, ook nog een verdubbelde reusachtige tent komen moet. Hierin blijkt wel het overwelldigende bezoek van onzen Theol. Hoogeschooldag. Ik heb u iets voorgelezen over het Purimfeest. Ik had het ook kunnen doen over het Looftentenfeest. Dat viëren we eigenlijk ook! Want daar hoort een tent bij, door welker naden we de blauwe lucht ontwaren, terwijl het heerlijke groen, waarop de zon haar stralen werpt, rondom ons is. Ge meent misschien bij de Nieuwe Kerk ten achter te staan, maar we hebben hier een entourage en garnering, waardoor de tent de kerk ver overtreft. We moeten eigenlijk diep medeliden hebben met de menschen, die het vandaag niet zoo'n steenen kerk moeten doen! U ziet bovendien hier op het podium prof. Veenhof, thans de „hoogste” der professoren en naast hem de Knoop

— als deze er is, is alles goed. Voorts ook nog de jongste der Curatoren als bloesemende bloesem vol levenskracht.....

Maar Uw verslaggever houdt op, want we nemen liever de volledige openingrede van de Van Dijk, aldus luidende:

## het nieuw testamentisch PURIMFEEST

Mannen Broeders en Zusters!

Van heinde en ver zijt gij weer samengekomen tot de viering van onzen Theologischen Hoogeschooldag. Van harte heet ik u allen hier welkom in deze groote tent, die wij hebben moeten spannen om het overstelpend groot aantal bezoekers, dat vandaag naar Kampen is gekomen. Het kan voor uw gevoel een kleine teleurstelling zijn, dat gij niet in de Nieuwe Kerk, maar hier in de Tent zijt ondergebracht. Maar voor die teleurstelling is geen reden. Vanmiddag zult gij in de Nieuwe Kerk mogen zijn en bovendien — ik las u zoo even voor het verhaal van de instelling van het Purimfeest. Ik had ook kunnen lezen van het Looftentenfeest. Ook daarop lijkt het feest, dat wij vandaag houden. En daarbij past zoo uitnemend een samenkomst in een tent, op het groene veld, waar de zon schijnt door de reten en ge den blauwen hemel zich boven u kunt zien koepelen.

Zorgt er maar voor (onder die voorwaarde mogen wij dit terrein gebruiken), dat gij geen papier of anderen rommel hier achterlaat, maar dit veld even maagdelijk achterlaat als wij het hebben gekregen.

Onze Theologische Hoogeschooldag.

Rustig heeft onze School dit jaar haar werk kunnen doen.

Zooals een bergbeek, na zich bruisend en schuimend door een engte te hebben geperst, stil voortglipt, zoo gleed in het afgelopen jaar, na de spanningen, waarin zij een paar jaar geleden verkeerde, rustig voort.

De Hoogleraren en de studenten hebben, ieder op zijn eigen wijze, hun werk mogen doen. Onderscheidende kandidaten zijn de Kerk ingegaan. Nieuwe studenten staan gereed ingeschreven te worden.

Wat is dat met onze School toch een wonder.

Ik heb u voorgelezen Esther 9:19-28; de instelling van het Purimfeest.

Wat hadden die Joden daar in Babel het ontzettend benauwd gehad. Zij hadden het altijd al niet zoo gemakkelijk. Nu ja, zij konden er wel een handelje doen en wat geld verdienen. Zij hadden er hun brood wel; maar — zij werden door de trotsche Babyloniërs toch met den nek aangezien. Het waren toch maar Joden, een overwonnen volk.

Maar toen was daar opgekomen de sinistere figuur van den trotschen Haman, den Agagiet, wiens trotsche toorn was opgevlamd tegen Mordechai en in Mordechai tegen heel het Joodsche volk.

Dood zouden ze, dood. Hij wist den koning voor zijn plan te winnen.

Het lot werd geworpen en de dag bepaald, waarop de Joden zouden sterven.

Wat hebben die arme Joden het toen bang gehad. O, het te weten: „op dien dag, dan zullen wij allen moeten sterven; allen, grooten en kleinen; nog zoo veel dagen, zooveel uren en dan, dan is het uit”.

Een zee van angst is over dat volk heengeslagen. En toen —; daar verschijnt Esther; en achter haar Mordechai.

En op eenmaal —, de tijdging: „het gaat over; wij zijn vrij; wij zijn vrij; de rollen zijn omgekeerd; niet Mordechai aan de galg, maar Haman en zijn zonen.

Niet de Joden vermoord; maar wij mogen dien vijanden het leven nemen en over hen heerschen in onzen toorn”.

Geweldig, wat een vreugde. Ik zie ze die Joden, roepend, lachend, elkander op den schouder slaande en om den hals vallende. Schreiend van vreugde. La-waai makende, zooals Joden dat kunnen.

Het is geen wonder, dat Mordechai toen instelde het Purimfeest; een feest voor de Joden en toen voor hun nageslacht; dagen om blijde zijn feest te houden, elkander geschenken te geven en den armen te gedenken.

Nu, zoo'n Nieuwtestamentisch Purimfeest lijkt mij dezen Schooldag; zoo zou ik de Schooldagen in de toekomst willen hebben.

Onze School heeft het de laatste jaren niet gemakkelijk gehad. Dat is begonnen bij de vereeniging in 1892. Er is toen een Beding gemaakt om het bestaan van de School veilig te stellen. Maar, hoe spoedig daarna begonnen de pogingen om de School te doen verdwijnen en op te doen gaan in de Theol. Faculteit van de V. U.

In 1902 kwam het zoover, dat de meerderheid ter Synode besloot de School te doen verdwijnen. Terwille van de sterke minderheid werd dit besluit niet uitgevoerd. De School werd haar, zooals men later zeide, door de meerderheid cadeau gedaan. De School leefde alleen bij de gratie van die meerderheid. Bavinck en Biesterveld gingen weg. Een groot getal studenten met hen; het leven van de School hing aan een zijden draad. En in 1905 een nieuwe uittocht van studenten. De School wankelde tot valens toe.

Maar de Heere hield haar overeind.

Gestadig steeg het getal der studenten. Straks een vijfde hoogleeraar.

En toch —, de School had het moeilijk.

De School leefde; maar er was geen glans, geen bloei.

Wat een gescharrel in dien tijd, waarin de Gereformeerde Kerken zoo rijk en sterk waren om een nieuwe hoogleeraarsplaats te krijgen. Wat een moeite in verband met het promotierecht.

Toen kwam de strijd in onze Kerken. De Reformatie brak zich baan.

Gode zij dank, liep de scheidingslijn hier niet zóó, dat aan den eenen kant alleen stonden mannen van de Scheiding, aan den anderen kant mannen van de V. U. Ook onder de mannen uit de Doleantie en uit de V. U.-kringen waren er prchtige, geharnaste strijders voor de doorbrekende vernieuwing.

Het leven van de Kerken kwam in geweldige beroering. Ook het leven van de School. De stroom werd gedreven door enkelen, die het schuim omhoog deden spatten. Waar zou dit alles op uitloopen? Het leek donker met de School. Het grootste deel van de Hoogleraren werd ontrouw. Wij behielden maar één Lector, dr. Dam; één Hoogleeraar, prof. Schilder; een halven Hoogleeraar, prof. Greijdenus, die immers reeds emeritus was, al is hij later dan ook tot anderhalf uitgegroeid.

Onze gebouwen en bibliotheek raakten wij kwijt. Van de curatoren bleef er bijna niemand over. Wat zou dat worden?

En ziet; toen de ergste beroering voorbij was, toen hadden wij een prachtig gebouw; gekocht en betaald. Toen hadden wij vijf Hoogleraren en drie Lectoren; een groot aantal studenten; een volledig curatorium. Wat heeft prof. Schilder in dien donkeren winter van 1914-15 daarvoor gewerkt in Groningerland. Wat heeft de „Stichting voor de Theol. Hoogeschool”, welks arbeid wij hier dankbaar gedenken, daar ge- arbeid en gezorgd, gelijk hij dat nog dagelijks doet.

Maar achter alles staat de Heere God. Hij, Die in Hamans dagen Israël verloor, opdat het Zijn taak in Zijn Koninkrijk zou kunnen volbrengen, Hij heeft onze School behouden in het gevaar en haar in de ruimte geleid.

Zouden wij nu geen feest mogen viëren? En wij viëren feest op onzen Theologischen Hoogeschooldag; kortweg onzen Schooldag.

Wat waren die schooldagen in de voorbije jaren? De liefhebbers van de School gevoelden: „daar klopt in die dagen geen hart voor de School. Daar spraken mannen, van wie men wist, dat zij om de School maar heel weinig gaven.

Men gevoelde zich op die dagen niet thuis. Een enkele getrouwe kwam, maar er was geen enthousiasme.

Maar nu? Wat een dagen zijn het geworden. De duizenden kwamen met een vrolijk hart. Er werden geschenken aangebracht.

Een vreugdedag van groot en klein. Een Purimfeest.

Zoo moet het blijven.

God beware er onze Kerken voor, dat haar leven weer zou inzinken en met haar de School en de Schooldagen.

Het flitste vandaag door mijn geest: „O, als het toch eens weer zoo ver kwam, dat wij met een paar menschen weer Schooldag zouden moeten houden en onszelf moed zouden moeten inspreken met te zeggen: „Het gaat nog al”.

De Schooldag blijve in gedachten ons Purimfeest; de dag van vreugde en blijdschap en het zenden van deelen aan elkander”.

Alléén, hoeden wij ons voor een dreigend gevaar. Het Purimfeest van Israël is verlopen. Israël werd eigengerechtig; het werd wettisch, maar vergat den Heere, om Wien het gaat. Het vergat, dat de Heere Israël in Babel had bewaard tot Zijn taak, in Zijne Ontferming.

En toen werd het Purimfeest een feest van zelfverheerlijking, van ijdelheid, van hoogschatting van eigen flinkheid en deugd en van een uit de hoogte neerzien op de vijanden. Ik denk niet, dat het precies waar is, wat men wel eens vertelt, dat de Joden op Purimfeest door de Synagoge loopen en zingen: „Sla Haman dood, sla Haman dood, met schoenen en met kousen”; maar dat het een ijdel, vleeschelijk feest is geworden, dat weet ik wel.

Dat gevaar loopen wij op onze Schooldagen ook.

Dat wij den Heere vergeten; vergeten, dat het Zijn Macht en Ontferming is, waardoor wij zijn, wat wij zijn.

Dat wij het zouden zien als vrucht van eigen flinkheid en vroomheid.

Zelfverheerlijking en een staan in eigen kracht, met geringschattend neerzien op en spreken over die anderen, die nauwelijks een kerk vol kunnen krijgen.

Dat zou erg zijn; het begin van den ondergang.

Dat wij ons daarvoor hoeden in het geloof, in de kracht des Heeren klein blijven.

Het gaat om 's Heeren zaak; wij drijven alleen op Zijn kracht, op Zijn ontferming.

Dwars door het vreugdebestaan zijn op dezen dag en op de Schooldagen in de toekomst, de klank, de kleinmakende klank van het Woord:

„Zijt niet hooggevoelende, maar vreest”.

Daartoe helpe ons God!